

Kymenlaakson Sähkö oy

tuomo.hakkarainen@ksoy.fi, juha.kaariaho@ksoy.fi

Netel Oy

ville.nousiainen@netel.fi, anton.pusa@netel.fi, ari.asikainen@netel.fi, stefan.ljunglin@netel.fi

Viite: Lausuntopyyntö 15.9.2023

Asia: Orimattila Kuivannon maakaapelointihanke

Netel Oy on suunnitellut ja toteuttanut Kymenlaakson sähköverkko Oy:n toimeksiannosta Orimattilan Kuivannon alueelle (suunnitelmatunnus 76803) sähköverkon maakaapeloinnin. Hankkeen tarkoituksena on korvata sähköverkon vanhoja ilmajohtoja uusilla ilmajohtoilla ja maahan kaivettavilla kaapeleilla sekä näihin liittyvillä puistomuuntamoilla. Hankkeeseen liittyen alueelliselta vastuumuseolta pyydettiin 15.9.2023 lausuntoa hankkeen jo pääosin valmistuttua.

Pydyttyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiakohdan hankkeesta seuraavaa.

Museo muistuttaa verkkohankkeen toimeksiantajaa Kymenlaakson Sähköverkko Oy:ta ja hankkeen suunnittelijatahoa Netel Oy:ta siitä, että maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999 + myöh. täydennykset) sekä muinaismuistolaki (295/1963) edellyttävät maankäyttöhankkeissa riittäviä selvityksiä. Kuten kaavahankkeissakin, riittävien selvitysten tarpeen selvittäminen ajoissa on olennainen osa maankäyttöhankkeen sujuvaa etenemistä. Muinaisjäännösten ja rakennetun kulttuuriympäristön sekä maiseman osalta arvioinnin mahdollisesti tarvittavista toimista suorittaa niistä vastaava viranomaistyötä tekevä taho, Päijät-Hämeessä niistä vastaava alueellinen vastuumuseo, Lahden museot. Museo on viimeksi heinäkuussa 2022 muistuttanut Kymenlaakson Sähköverkko Oy:ta maakaapelointihankkeen lausuntopyynnön tarpeellisuudesta. Tuolloin maakaapelointi suoritettiin Orimattilan Heinämaan ja Leitsamaan historiallisilla kylätonteilla kysymättä lausuntoa alueelliselta vastuumuseolta ja ilman työnaikaista arkeologin suorittamaa valvontaa, jota ko. työ olisi edellyttänyt. Museo myös muistuttaa Kymenlaakson Sähköverkko Oy:ta toukokuussa 2020 lähettämästään kirjeestä, jolla ohjeistettiin sähköverkkoyhtiötä painottamaan suunnittelijoilleen ja alihankkijoilleen maakaapelointiin liittyvien lausuntopyyntöjen tärkeyttä. Alihankkijat kun kantavat viimekädessä oikeudellisen vastuun siitä, miten kaapelointityössä toimitaan ja ettei suojellut kohteet/maisema vaurioidu.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualan muinaismuistolain (295/1963) suojaamista muinaisjäänöksistä ei ole ajantasaista tietoa: tiedot alueen muinaisjäänöksistä tulisi päivittää. Tämänhetkisen tiedon pohjalta suunnittelualan maakaapelilinjoilta ja puretun ilma-kaapelin reiteiltä ei tunneta suojeltavia muinaisjäänöksikohteita eikä siltä ole tehty ilmoituksia muinaisjäänöksikohteisiin viittaavista esinelöydöistä (ko. ilmoitukset eivät näy muinaisjäänöksirekisterissä ennen kuin ne on tarkastettu). Edellä esitetyn perusteella hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnitteluala sijoittuu osin Kaitalan kylän ja Koskusten kylän maakunnallisesti arvokkaille rakennetun kulttuuriympäristön alueille. Lisäksi alueelle osuu useita paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön alueita (Orimattilan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2005).

Maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi ja maisemiksi määritellyt alueita koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.* (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014).

Arvokkaan kyläkuvan ja maiseman vaalimiseksi ja em. suunnittelumääräyksiin perustuen museo edellyttää, että seuraavilla karttasivuilla esitetyt uudet puistomuuntamot tulee maisemoida alueen rakennuskannan ominaispiirteisiin sopiviksi punamullatulla puuverhouksella: kartat 6, 8, 15, 17, 19, 20, 21 ja 24.

Yleisesti ottaen jakokaappien ja muuntamoiden sijoitusta avoimelle peltoaukealle tulee välttää. Museolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta huomautettavaa purettaviin pylväsmuuntamoihin tai vaihdettaviin pylväisiin. Mikäli suunnittelualaueella on säilynyt vanhoja tiilimuuntamoita, joita aiotaan poistaa käytöstä, niistä tulee toimittaa tieto museolle.

Tiilimuuntamoiden säilyttäminen osana kulttuuriympäristöä ja kyläkuvaa on tärkeää, ja museo antaa neuvontaa niiden säilyttämisen, uuden käyttötarkoituksen ja korjaamisen ratkaisuihin.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

tutkija

Lauri Miettinen

Tiedoksi: Orimattilan kaupunki rakennusvalvonta, Museovirasto, Hämeen Ely-keskus